

זֶה זָכַר וְזוֹ נִקְבְּהָ (ווי נקבה), וְנִקְרָאת כְּבוֹדָהּ. בַּת מֶלֶךְ - הַיְינוּ בַת שֶׁבַע, בַּת קוֹל שֶׁהוּא קוֹל גְּדוֹל, וְזֶהוּ מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. פְּנִימָה - מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ שְׂאִינוּ לַפְּנִימִים כְּמוֹתוֹ, וְזוֹ כְּבוֹדָהּ בַת מֶלֶךְ.

מִמְשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה וְנִאֲחָזָהּ בְּגִבּוֹרָה עֲלִיּוֹנָה, וְגַם זֶה נִקְרָא מֶלֶךְ, וּבִשְׂבִילָה עוֹמְדַת הָאָרֶץ, מְתִי? בְּשַׁעַר שְׁנֵאֲחָזוֹת בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (מִשְׁלֵי כ"ט) מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְלֹא קוֹרְאִים מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, וְיִהְיֶה נֶאֱחָז בָּהּ, וְיִרֶשׁ הַמַּלְכוּת שְׁבָאֲרָץ.

רַבִּי [אבא] יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נִפְתַּח בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְנִלְךְ. פִּתַּח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן וְגו'.

פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֲבָל וַיִּגְרַשׁ, כְּמוֹ כֵּן אָדָם שֶׁמְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶת הָאָדָם דּוֹקָא. בֹּא רֵאֵה סוּד הַדְּבָר, אָדָם נִתְפָּס בְּמַה שֶׁחָטָא, וְגֵרָם מוֹת לוֹ וְלִכְל הָעוֹלָם, וְגֵרָם לְאוֹתוֹ עֵץ שֶׁחָטָא בּוֹ גְּרוּשִׁים, לְהַגְרֵשׁ בּוֹ וּלְהַתְּגַרֵּשׁ בְּכַנּוּי לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם, אֶת דּוֹקָא, כְּכַתוּב (יִשְׁעִיָּה ו) וְאָרְאָה אֶת ה'. אַף כֵּאֵן אֶת הָאָדָם.

וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן וְגו' - זֶה לְמַטָּה. כְּמוֹ שְׁכֻרוּכִים לְמַעְלָה, יֵשׁ פְּרוּכִים לְמַטָּה, וְהַשְׂרָה הַעֵץ הַזֶּה עֲלֵיהֶם. וְאֵת לְהַט הַחֲרֵב הַמִּתְהַפֵּכַת אֵלָיו דְּגַמַּת שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל אִשׁ מְאוּתָה הַחֲרֵב שֶׁמִּתְלַהֶטֶת. הַמִּתְהַפֵּכַת - זוֹ הַחֲרֵב הַזֶּה, שִׁינּוּקֶת בְּשֵׁנֵי צְדִידִים, וּמִתְהַפֵּכַת מִצַּד זֶה לְצַד אַחֵר.

דְּאִשָּׁא, מֵהָהוּא חֲרָבָא דְּמִתְלַהֶטָא. הַמִּתְהַפֵּכַת, דָּא הָאִי חֲרָבָא, דִּינִקָא בְּתַרִין סְטָרִין, וְאִתְהַפֵּכָא מִסְטָרָא דָּא לְסְטָרָא אַחֲרָא.

יִשְׂרָאֵל, כְּבוֹדָהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּבוֹד, דָּא עַל דָּא, דָּא דְּכָר, וְדָא נּוֹקְבָא (ס"א דָּא נּוֹקְבָא), וְאִתְקַרֵי כְבוֹדָהּ. בַּת מֶלֶךְ, הַיְינוּ בַת שֶׁבַע, בַּת קוֹל דְּאִיהוּ קוֹל גְּדוֹל, וְהָאִי מֶלֶךְ עַלְאָה הוּא. פְּנִימָה, בְּגִין דְּאִית מֶלֶךְ דְּלָאוּ אִיהוּ לְגוֹ פְּוֹתִיָּה, וְהָאִי כְבוֹדָהּ בַת מֶלֶךְ.

מִמְשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, בְּגִין דְּאִתְלַבְּשַׁת וְאִתְאַחַדַת בְּגִבּוֹרָתָא עַלְאָה, וְהָאִי, אוֹף נְמִי מֶלֶךְ אֶקְרִי, וּבְגִינָה קְרִימָא אַרְעָא. אִימְתִי, בְּשַׁעַר דְּאִתְאַחַדַת בְּמִשְׁפָּט. כְּמַה דְּאִתְ אָמַר, (מִשְׁלֵי כ"ט) מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְדָא קְרִינָן מַלְכוּת דְּשְׁמִיָּא, וְיִהְיֶה אִתְאַחִיד בָּהּ, וְיִרִית מַלְכוּתָא דְּבְאַרְעָא.

רַבִּי [אבא] יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ קְאֲזִלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נִפְתַּח בְּמִלִּי דְּאוֹרִייתָא וְנִיזִיל. פִּתַּח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית ג) וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן וְגו'. הָאִי קְרָא אוֹקְמוּיָהּ חֲבָרִיָּא. אֲבָל וַיִּגְרַשׁ, כְּכַתוּב לְאִנְתְּתִיָּה, אֶת הָאָדָם דִּיִּיקָא.

תָּא חֲזִי, רְזָא דְּמַלְהָ, אָדָם בְּמַה דְּחָטָא אַתְפָּס, וְגֵרָים מוֹתָא לִיָּה וְלִכְל עַלְמָא, וְגֵרָים לְהָהוּא אִילְנָא דְּחָטָא בִּיָּה תִירוּכִין, לְאַתְרָכָא בִּיָּה, וְלְאַתְרָכָא בְּכַנּוּי לְעַלְמִין. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם, אֶת דִּיִּיקָא, כְּמַה דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה ז) וְאָרְאָה אֶת ה'. אוֹף הָכִי אֶת הָאָדָם.

וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן וְגו', הָאִי לְתַתָּא. וּכְמַה דְּכְרוּכִים לְעִילָא, אִית פְּרוּכִים לְתַתָּא, וְהָאִי אִילְנָא אֲשֶׁרֵי עֲלִיָּהוּ. וְאֵת לְהַט הַחֲרֵב הַמִּתְהַפֵּכַת, אִינוּן טְפָסִי דְּשְׁלֵהוּבִי

דָּבָר אַחַר הַמִּתְהַפְּכֶת, דָּא לֵהֵט אֵינּוּן טַפְּסִי
 אֹתָן צוֹרוֹת הַשְּׁלֵחָבֶת [של המלכות] וְשִׁמְרָנּוּ,
 שְׁמִתְהַפְּכוֹת לַפְּעָמִים גְּבָרִים וְלַפְּעָמִים נָשִׁים,
 וּמִתְהַפְּכוֹת מִמְּקוֹמָם לְכָל, וְכָל זֶה כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת דְּרָךְ עֵץ
 הַחַיִּים. אֵיזוֹ דְרָךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְרָךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה, וְכֵן זֶה
 וְדָאֵי שְׁגָרָם אָדָם לְאוֹתוֹ עֵץ
 שְׁחָטָא בּוֹ לְהַתְּגַרְשׁ, וְגַם לְשֹׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ט)
 וּבִכְפָשְׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמְכֶם, אֲבָל
 יָפָה אִמְרַתְּ, שְׁהָרִי מִמְּקוֹמוֹ
 מִשְׁמַע, שְׁכָתוּב וַיִּגְרַשׁ אֶת
 הָאָדָם, מִשּׁוֹם שְׁזוּהֵי שְׁלֹמוֹת
 הָאָדָם.

וּמֵאוֹתוֹ יוֹם נִפְגְּמָה הַלְּבָנָה, עַד
 שֶׁבָּא נַח וְנִכְנַס בְּתִשְׁבּוּכָה [לחמה].
 בָּאוּ הַרְשָׁעִים וְנִפְגְּמוּ. עַד שֶׁבָּא
 אַבְרָהָם [עֶמְרָן] וְעָמַד בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל
 יַעֲקֹב וּבְנָיו. וְכֵן יְהוּדָה וְאַחֲזַי
 בָּהּ, וְהַתְּחַזֵּק בַּמַּלְכוּת, וַיִּרְשׁ
 אוֹתָהּ יִרְשֵׁת עוֹלָמִים הוּא וְכָל
 בְּנָיו אַחֲרָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב יְהוּדָה
 אִתָּהּ יוֹדוּךָ אַחֲיָךְ. [משום שהמלכות שלו
 עליהם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים א ה) כִּי יְהוּדָה
 גָּבַר בְּאֶחָיו יוֹדוּךָ אַחֲיָךְ] וְדָאֵי בְּשַׁעֲרֵי
 שְׁעָמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שְׁכָלָם
 הוֹדוּ לוֹ וַיִּרְדּוּ אַחֲרָיו לַיָּם.

יְרַךְ בְּעַרְףְּ אִיבִיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שופטים א) יְהוּדָה יַעֲלֶה [בפתחה].
 יִשְׁתַּחֲוֶה לָךְ בְּנֵי אֲבִיךָ, כָּלֵל שֶׁל
 כָּל אוֹתָם שֹׂאֵר הַשְּׁבָטִים, מִשּׁוֹם
 זֶה בְּנֵי אֲבִיךָ וְלֹא בְּנֵי אִמְךָ. בְּנֵי
 אֲבִיךָ - הָרִי כָּל שֹׂאֵר הַשְּׁבָטִים.
 שִׂאֵף עַל גֵּב [שהם נחלקו] שֶׁנֶּחְלְקוּ
 לְשִׁתֵּי מַלְכוּת, כְּשֶׁהָיוּ עוֹלָמִים
 לִירוּשָׁלַיִם הָיוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים לַמֶּלֶךְ שְׁבִירוּשָׁלַיִם,
 מִשּׁוֹם שֶׁמַּלְכוּת יְרוּשָׁלַיִם
 מִמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה. [שולטת] מִמְּנוֹ
 הִיָּתָה

דְּשִׁלְהוּבָא (ס"א דמלכותא) דְּקִאֲמַרְן,
 דְּמִתְהַפְּכָן לְזַמְנִין גּוּבְרִין וְלְזַמְנִין נְשִׁין,
 וּמִתְהַפְּכָן מִדּוּכְתִּיָּהּ לְכָלֵא. וְכָל דָּא, לְשַׁמּוֹר
 אֶת דְרָךְ עֵץ הַחַיִּים. מָאן דְרָךְ, כְּמָה דְאֵת
 אָמַר, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְרָךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שְׁפִיר, וְהָכִי הוּא וְדָאֵי,
 דְּגָרִים אָדָם לְהֵהוּא אֵילְנָא דְחָטָא בִּיה
 לְאַתְרָכָא, וְאִפִּילוּ שֹׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא נְמִי, כְּמָה
 דְאֵת אָמַר, (ישעיה ב) וּבִכְפָשְׁעֵיכֶם שִׁלַּחָה אִמְכֶם,
 אֲבָל שְׁפִיר קִאֲמַרְתָּ, דְּהָא מִדּוּכְתִּיָּהּ מִשְׁמַע,
 דְּכָתִיב וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם, בְּגִין דְּדָא שְׁלִימוֹ
 דְאָדָם הוּא.

וּמֵהָהוּא יוֹמָא אַתְּפָגִים סִיְהָרָא, עַד דְּאֵתָא נַח
 וְעָאֵל בְּתִיּוּבְתָא (נ"א בתיבותא). אֵתוּ

חִיבִיא וְאַתְּפָגִים. עַד דְּאֵתָא אַבְרָהָם (ואתקנימו),
 וְקִיַּיְמָא בְּשִׁלְמוֹ דְיַעֲקֹב וּבְנָוִי. וְאֵתָא יְהוּדָה
 וְאַחֲזַי בִּיה, וְאַתְקַף בְּמַלְכוּתָא, וְאַחֲסִין לִיה
 אַחֲסַנְתָּ עֲלֵמִין, הוּא וְכָל בְּנָוִי בְתֵרוֹי, הָדָא
 הוּא דְכָתִיב, יְהוּדָה אִתָּהּ יוֹדוּךָ אַחֲיָךְ. (ס"א בגין
 דְיִלִּיָּהּ מַלְכוּתָא עֲלֵיהּ, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (דברי הימים א ה) כִּי יְהוּדָה גָּבַר
 בְּאֶחָיו יוֹדוּךָ אַחֲיָךְ) וְדָאֵי בְשַׁעֲרֵי יִשְׂרָאֵל עַל
 יָמָא, דְכָלְהוּ אוֹדוּ לִיה, וְנַחְתּוּ אַבְתְּרִיָּה
 בְּיָמָא.

יְרַךְ בְּעַרְףְּ אִיבִיךָ, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שופטים א)
 יְהוּדָה יַעֲלֶה [בפתח]. יִשְׁתַּחֲוֶה לָךְ בְּנֵי
 אֲבִיךָ, כָּלֵל דְכָל אֵינּוּן שֹׂאֵר שְׁבָטִין, בְּגִין
 דָּא בְּנֵי אֲבִיךָ, וְלֹא בְּנֵי אִמְךָ. בְּנֵי אֲבִיךָ, הָא
 כָּלְהוּ שֹׂאֵר שְׁבָטִין, דְאֵף עַל גֵּב [בספרים ישנים דאינון
 אַתְּפָלִיג] דְאֵתְפָלִיג לְתַרִּין מַלְכוּוֹן, כִּד הוּוּ
 סְלָקִין לִירוּשָׁלַם, הוּוּ סְגָדִין וְכָרְעָן לְמַלְכָא
 דְבִירוּשָׁלַם, בְּגִין דְמַלְכוּתָא דִירוּשָׁלַם, (דף ר"ג)
 מִמַּלְכוּתָא קְדִישָׁא (שְׁלֵטָא) מְנִיָּה הוּוּ.